

— jeg vil slet ikke tale om de store — paa ingen Maade gaar i Retning af en Indskrænkning af den diplomatiske Repræsentation. Man vil ikke kunne paapege, at man, medens man stærkt forøger den konsulære Repræsentation, indskrænker den diplomatiske. Paa ingen Maade! Selv en i sin Selvstændighed ny Stat som Norge viser sig straks at have omgivet sig med en forholdsvist betydelig Kreds af Legationer, og endnu mindre vilde det kunne gaa an for en gammel europæisk Stat som Danmark at indskrænke sin diplomatiske Repræsentation i nogen væsentlig Grad. Man siger, at Efterretningsvæsenet har ingen Betydning mere. Det tror jeg er en fuldkommen Vildfarelse. Man har Telegrambureauerne, kan man sige, og Pressen. Ja, vel, men man har meget hyppigt Telegrambureauerne og Pressen til at vildlede, snarere end til at vejlede. Selvfølgelig vil jeg ikke benægte, at de nævnte Institutioner i mange Tilfælde vejlede, men hvem kan i en forviklet europæisk Situation finde Rede i det krydsende Virvar af Telegrammeddelelser, Bureau-meddelelser og private Telegrammeddelelser, og Avisartikler? Dertil behøver man en Mand paa Stedet, hvis Sag det er at skaffe sig Forbindelse med de Folk, der vide Besked, og vejlede Regeringen i den Labyrinth, som ellers vilde være fuldstændig uigennemtrængelig for den. Mange Gange kan det, som det ærede Medlem for Horsens (Fraenkøl) sagde, være en lille Stats Eksistens om at gøre, at dens politiske Efterretningsvæsen er i god Orden.

Dernæst er det klart, at Gesandten, som skal være en Mand, der har Betingelser for at knytte de rette Forbindelser paa det Sted, hvor han er, i overordentlig mange Tilfælde vil kunne opnå mere for sit Land, end en Konsul kan. Der er nu en Gang visse Etikettehensyn, som ingen af de smaa Stater kan afskaffe, i alt Fald ikke med eet Slag, og som bevirke, at en Gesandt ved den direkte Forbindelse, hvori han træder med Udenrigsministeriet i det andet Land, ved hele sin sociale Stilling, ved de — om man vil — Fordomme, der nu en Gang eksistere, kan udvirke mere for sit Land, end en Konsul kan, og være denne til uvurderlig Støtte i de Forhandlinger, der skulle føres. Dernæst kan en Gesandt i vore Dage, hvis han forstaar sit Kald, i stort Omfang paavirke Pressen, som mere og mere bliver en overordentlig vigtig Faktor i alt, hvad der hedder Udenrigspolitik, og hvis Mangel paa Underrettethed om danske Forhold

ofte kan skade os føleligt. Gesandten kan til enhver Tid med Virkning imødegå Misforstaaelser af hans Lands Optræden og Holdning. Jeg skulde tage meget fejl, om det ikke under de for Danmark uheldige Formodninger, der i de sidste Par Aar gentagne Gange uden nogen som helst Skyld fra vor Regerings Side er udspredd af Pressen, har haft Betydning for os at have Mænd paa Stedet, som straks have kunnet bringe de rette Efterretninger fra Danmark og med deres Autoritet imødegå de falske Rygter og retlede Opfattelsen i de Lande, hvor de repræsenterer os.

Naturligvis er intet fjernere for mig end at mene, at vi skulle spille en storpolitisk Rolle. Vor udenrigspolitiske Opgave er selvfølgelig den at holde os udenfor de storpolitiske Stridigheder, den at hævde vor Neutralitet og faa den respekteret. Men dertil er ogsaa et vel skolet og vel indøvet Diplomati ubetinget nødvendigt. Desuden have vi hele Handelspolitikken, og, som jeg nævnedes før, den vil ikke kunne varetages alene af Konsulerne, men de ville i overordentlig mange Tilfælde trænge til Gesandternes gode Medvirkning for at kunne naa det, de ønske. Altsaa, jeg kan ikke være med til at indskrænke vor diplomatiske Repræsentation og maa glæde mig over, at dette ogsaa i det hele og store har været Synspunktet for Kommissionens Arbejde.

Hovedsynspunktet i det først foreliggende Lovforslag er efter min Mening Spørgsmaalet om Udenrigsministeriets Deling. Jeg er ikke overbevist om Rigtigheden heraf ved de Bemærkninger, der fremsættes af Kommissionen, men det kan jo være, at en nærmere Overvejelse af Sagen vil føre til, at jeg kommer til at se noget anderledes derpaa. Om det end staar saaledes for mig, at det vistnok er rigtigt at dele Udenrigsministeriet i to Departementer og forstærke Ministeriets Personale saaledes, at hvert af Departementerne bliver bedre i Stand til at magte Forretningerne end nu, kan jeg ikke se rettere, end at der ligger en Fare ved at bryde Enheden paa den Maade, som sker her, eller rettere sagt lade Ministeren være ene om at repræsentere Enheden i Udenrigsministeriet. Det stiller overordentlig store Krav til Ministeren, Krav, som ikke enhver Minister vil være i Stand til at fyldestgøre, selv om han sidder aldrig saa længe, og som ingen Minister i hvert Fald er i Stand til at fyldestgøre det første Aar, han sidder. Jeg kunde tænke mig, at vor nuværende virksomme